

Sygn. akt II KK 251/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Grzegorzczak

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Ewa Oziębła

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Krzysztofa Parchimowicza
w sprawie **M. K.**

podejrzanego z art. 193 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 stycznia 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od postanowienia Sądu Rejonowego w W.

z dnia 25 marca 2013 r.,

utrzymującego w mocy postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej W. z

dnia 28 września 2012 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę

Sądowi Rejonowemu w

W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 września 2012 r., prokurator delegowany do Prokuratury Rejonowej W. umorzył dochodzenie przeciwko M. K., podejrzanemu o to, że w dniu 22 kwietnia 2012 r. w W., dokonał naruszenia miru domowego, poprzez wdarcie się do mieszkania I. C.T. i T. T., to jest podejrzanemu o

popęlnienie przestępstwa z art. 193 k.k. Podstawą umorzenia dochodzenia było stwierdzenie braku znamion czynu zabronionego.

Zażalenie na to postanowienie wniósł pełnomocnik pokrzywdzonego T. T., zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego i wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Prokuraturze Rejonowej W. do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu zażalenia, Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 25 marca 2013 r., nie uwzględnił zażalenia i utrzymał w mocy postanowienie z dnia 28 września 2013 r. o umorzeniu dochodzenia. Taki zapis znalazł się w części dyspozytywnej (tzw. sentencji) postanowienia. W jego uzasadnieniu natomiast przedstawiono argumentację prowadzącą do wniosku, że zażalenie pełnomocnika pokrzywdzonego jest zasadne, że zachodzi konieczność uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy prokuratorowi do dalszego prowadzenia dochodzenia. W uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia znalazły się również wytyczne, co do konieczności podjęcia w toku dochodzenia konkretnych czynności dowodowych.

Sąd Rejonowy w W., dostrzegając opisaną sprzeczność pomiędzy częścią dyspozytywną postanowienia, a jego uzasadnieniem wydał w dniu 27 marca 2013 r. na podstawie art. 105 k.p.k. postanowienie, którym sprostował oczywistą omyłkę pisarską w postanowieniu z dnia 25 marca 2013 r. w ten sposób, że w części dyspozytywnej postanowienia zamiast słów „zażalenia nie uwzględnić i utrzymać w mocy postanowienie z dnia 28 września 2012 r.” wpisał słowa „zażalenie uwzględnić i uchylić postanowienie z dnia 28 września 2012 r.” Zażalenie na to postanowienie złożone przez podejrzanego pozostawiono w aktach sprawy. Sąd postanowił natomiast przedstawić sprawę prezesowi w celu podjęcia czynności zmierzających do wniesienia kasacji.

Kasację od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 25 marca 2013 r., wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył wymienione orzeczenie w całości na niekorzyść podejrzanego M. K. i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego – art. 330 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 k.p.k. oraz art. 105 § 1 k.p.k., polegające na wadliwym przeprowadzeniu kontroli odwoławczej zaskarżonego na niekorzyść podejrzanego

postanowienia o umorzeniu dochodzenia, poprzez wydanie orzeczenia utrzymującego to postanowienie w mocy – wobec nieuwzględnienia zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonego – przy jednoczesnym sporządzeniu uzasadnienia wskazującego na podjęcie diametralnie innego rozstrzygnięcia, to jest uwzględnienia zażalenia i uchylenia zaskarżonego postanowienia wraz ze wskazaniem konieczności kontynuowania postępowania przygotowawczego, co doprowadziło do zaistnienia sprzeczności między rozstrzygnięciem a uzasadnieniem, a następnie na niedopuszczalnym w trybie art. 105 § 1 k.p.k. dokonaniu korekty wydanego orzeczenia poprzez zmianę jego części dyspozytywnej.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest w pełni zasadna. Zaskarżone nią postanowienie wydane zostało z rażącym naruszeniem prawa i jego wadliwość powoduje konieczność wyeliminowania go z obrotu prawnego. Poza uchyleniem go po rozpoznaniu kasacji przez Sąd Najwyższy brak było innych dróg procesowych dla osiągnięcia tego celu. W szczególności za wykluczoną uznać należy możliwość korygowania podobnych uchybień, jako oczywistych omyłek pisarskich. Za ugruntowane w piśmiennictwie i orzecznictwie uznać należy stanowisko uznające za niedopuszczalne prostowanie w trybie art. 105 k.p.k. elementów dotyczących merytorycznej (materialnej) treści orzeczenia. Wady dotyczące merytorycznej strony orzeczenia, z pewnością zaś wydanie orzeczenia diametralnie różnego od tego, jakie powinno zapaść, biorąc pod uwagę treść uzasadnienia zaskarżonego kasacją postanowienia, nie mogą być traktowane jako oczywiste omyłki pisarskie. Taka wykładnia art. 105 § 1 k.p.k. rodziłaby ryzyko istotnych nadużyć w tym zakresie. Naturalną drogą usunięcia podobnych wad orzeczeń jest ich korekta przez sąd odwoławczy, a w sytuacji gdy wadliwe orzeczenie zostało, jak w niniejszej sprawie, wydane przez sąd odwoławczy, konieczne jest skorzystanie z nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Treść uzasadnienia zaskarżonego kasacją postanowienia wskazuje wyraźnie na intencję sądu odwoławczego. Sąd ten uznał, że zasadne jest uchylenie

zaskarżonego postanowienia o umorzeniu i przekazanie sprawy prokuratorowi w celu kontynuowania dochodzenia, wyjaśnienia konkretnych okoliczności i przeprowadzenia wskazanych w uzasadnieniu czynności. Za ugruntowane w orzecznictwie uznać należy stanowisko, w myśl którego w przypadku sprzeczności pomiędzy częścią dyspozytywną orzeczenia, a jego uzasadnieniem decydująca jest treść części dyspozytywnej (tzw. sentencji). W przedmiotowej sprawie jednak poprzestanie na takiej konstatacji utrwałoby fakt wadliwej kontroli odwoławczej, wyrażającej się w wadliwej w stopniu rażącym redakcji orzeczenia sądu odwoławczego.

Zauważyć nadto należy, że wobec sprostowania jako oczywistej omyłki pisarskiej merytorycznej zawartości orzeczenia uznać trzeba, że postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 27 marca 2013 r. o sprostowaniu omyłki nie pociąga za sobą skutków prawnych. Pogląd tego rodzaju był już wyrażany przez Sąd Najwyższy m. in. w wyrokach z dnia 29 czerwca 2011 r., sygn. III KK 446/10, LEX nr 860623; z dnia 18 marca 2010 r. sygn. III KK 25/10, R-OSNKW z 2010 r., poz. 569 oraz z dnia 21 sierpnia 2012 r., III KK 251/12, LEX nr 1227530. (zob. także P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. I, Warszawa 2004, k. 545-546).

Wobec powyższego zasadne było uwzględnienie kasacji i uchylenie zaskarżonego postanowienia. Działający jako sąd odwoławczy Sąd Rejonowy, w toku ponownego rozpoznania zażalenia na postanowienie prokuratora z dnia 28 września 2012 r., będzie mógł wydać orzeczenie zgodne z zamierzeniami i wolne od wad.